

Instituut voor
Engineering en Applied Science

Naam deelnemer:

Studentnummer:

Opleiding	:	Elektrotechniek
Cursusnaam	:	Basis Elektrotechniek
Cursuscode	:	ELEELE20
Tentamenperiode	:	OP2
Toetsdatum	:	OP2 Week 5
Begintijd	:	PROEFTOETS
Duur (in minuten)	:	90 min
Docent	:	LogEH
Collegiale review	:	BaRoy, VeRon, StrJG
Cesuur	:	Zie cursushandleiding, Cijfer = $\max\left(1, \frac{Punten}{10}\right)$
Aantal pagina's	:	5 (exclusief voorblad)
Toetsen inleveren	:	Nee
Kladpapier inleveren	:	Nee

Toegestane hulpmiddelen:

- Normale rekenmachine, geodriehoek.
- Pen, kleurpotloden, markeerstiften.

**Overige
opmerkingen:**

- Indien een antwoord niet wordt verklaard, worden geen punten toegekend.
- Laat bij alle opgaven duidelijk zien hoe je aan je antwoorden komt en geef dus waar nodig je berekeningen.
- Voor taalfouten worden geen punten afgetrokken.

1. (40 punten)

Gegeven het netwerk van schakeling 1.

- a. [10 punten]** Stel met behulp van de knooppuntmethode of de maasmethode de netwerkvergelijkingen op. Schrijf het stelsel in matrixvorm.

Antwoord: $V_1 = 10\text{V}$.

KP2: **[4p]**

$$\frac{V_2 - 10}{10} + \frac{V_2 - 0}{5} + \frac{V_2 - V_3}{5} = 0$$
$$V_2 - 10 + 2V_2 + 2V_2 - 2V_3 = 0 \Rightarrow 5V_2 - 2V_3 = 10$$

KP3: **[4p]**

$$\frac{V_3 - 10}{5} + \frac{V_3 - V_2}{5} + 1 = 0$$
$$V_3 - 10 + V_3 - V_2 + 5 = 0 \Rightarrow -V_2 + 2V_3 = 5$$

In matrix-vorm:

$$\begin{pmatrix} 5 & -2 \\ -1 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} V_2 \\ V_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 10 \\ 5 \end{pmatrix} \quad \textbf{[2p]}$$

- b. [10 punten]** Los het stelsel vergelijkingen op, bijvoorbeeld met behulp van de regel van Kramer

Antwoord:

$$V_2 = \frac{D_1}{D} \quad \textbf{[1p]} = \frac{\begin{vmatrix} 10 & -2 \\ 5 & 2 \end{vmatrix}}{\begin{vmatrix} 5 & -2 \\ -1 & 2 \end{vmatrix}} = \frac{20 + 10}{10 - 2} = 3,75\text{V} \quad \textbf{[3+2p]}$$

$$V_3 = \frac{D_2}{D} \quad \textbf{[1p]} = \frac{\begin{vmatrix} 5 & 10 \\ -1 & 5 \end{vmatrix}}{\begin{vmatrix} 5 & -2 \\ -1 & 2 \end{vmatrix}} = \frac{25 + 10}{8} = 4,375\text{V} \quad \textbf{[3p]}$$

- c. [20 punten]** Beschouw R_4 als belastingsweerstand van deze schakeling. Geef aan welke stappen je moet volgen om te komen tot een Thévenin en Norton vervangingsschema. Teken beide vervangingsschema's.

Antwoord:

- Eerst U_{oc} uitrekenen: **[1p]**

KP2: **[3p]**

$$\frac{U_{oc} - 10}{10} + \frac{U_{oc} - V_3}{5} = 0$$
$$U_{oc} - 10 + 2U_{oc} - 2V_3 = 0 \Rightarrow 3U_{oc} - 2V_3 = 10$$

KP3: **[3p]**

$$\frac{V_3 - 10}{5} + \frac{V_3 - U_{oc}}{5} + 1 = 0$$
$$V_3 - 10 + V_3 - U_{oc} + 5 = 0 \Rightarrow -U_{oc} + 2V_3 = 5$$

KP3 nu optellen bij KP2: $2U_{oc} = 15 \Rightarrow U_{oc} = 7,5\text{V}$ **[1p]**

- Dan I_{sc} uitrekenen: **[1p]**

KP3: **[3p]**

$$\frac{V_3 - 10}{5} + \frac{V_3 - 0}{5} + 1 = 0$$

$$V_3 - 10 + V_3 - 0 + 5 = 0 \Rightarrow 2V_3 = 5 \Rightarrow V_3 = 2,5V$$

KP2: **[3p]**

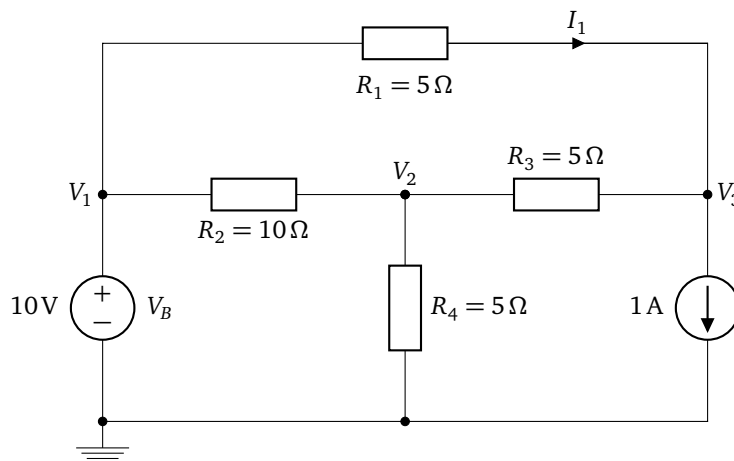
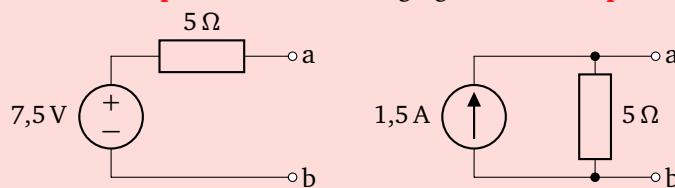
$$\frac{0 - 10}{10} + I_{sc} + \frac{0 - V_3}{5} = 0$$

$$-10 + 10I_{sc} - 2V_3 = 0 \Rightarrow 10I_{sc} - 2V_3 = 10$$

$$10I_{sc} = 10 + 2V_3 \Rightarrow I_{sc} = 1,5A \quad \textbf{[1p]}$$

- Dan $R_{th} = \frac{U_{oc}}{I_{sc}} \quad \textbf{[1p]} = \frac{7,5}{1,5} = 5\Omega \quad \textbf{[1p]}$

Thévenin **[1p]** en Norton vervangingsschema **[1p]**:

Schakeling 1: Schakeling bij vraag 1

2. (25 punten)

Gegeven de opamp-versterker van schakeling 2.

- a. [17 punten] Geef de algemene vergelijking voor de versterking van deze opamp schakeling, dus v_o als functie van v_1 , v_2 en R . Laat duidelijk je stappen en methode zien.

Antwoord: Noem de uitgang van opamp 1 V_{o1} [1p]

Benoem dat er bij beide opamps sprake is van negatieve terugkoppeling [1p] en dat daarvoor geldt dat $V_+ = V_- = 0V$ [2p], omdat V_+ op de ground aangesloten is [1p].

KCL op - ingang van opamp 1: (geen punten indien alleen de uitkomst gegeven wordt)

$$\frac{v_1 - 0}{3R} + \frac{v_{o1} - 0}{R} = 0 \quad [3p] \Rightarrow v_{o1} = -\frac{v_1}{3} \quad [2p]$$

KCL op - ingang van opamp 2:

$$\frac{v_{o1} - 0}{2R} + \frac{v_2 - 0}{2R} + \frac{v_o - 0}{4R} = 0 \quad [3p] \Rightarrow 2v_{o1} + 2v_2 + v_o = 0 \quad [2p] \Rightarrow v_o = \frac{2}{3}v_1 - 2v_2 \quad [2p]$$

- b. [3 punten] Bereken v_o als $R = 10\text{ k}\Omega$, $v_1 = 3V$ en $v_2 = 2V$

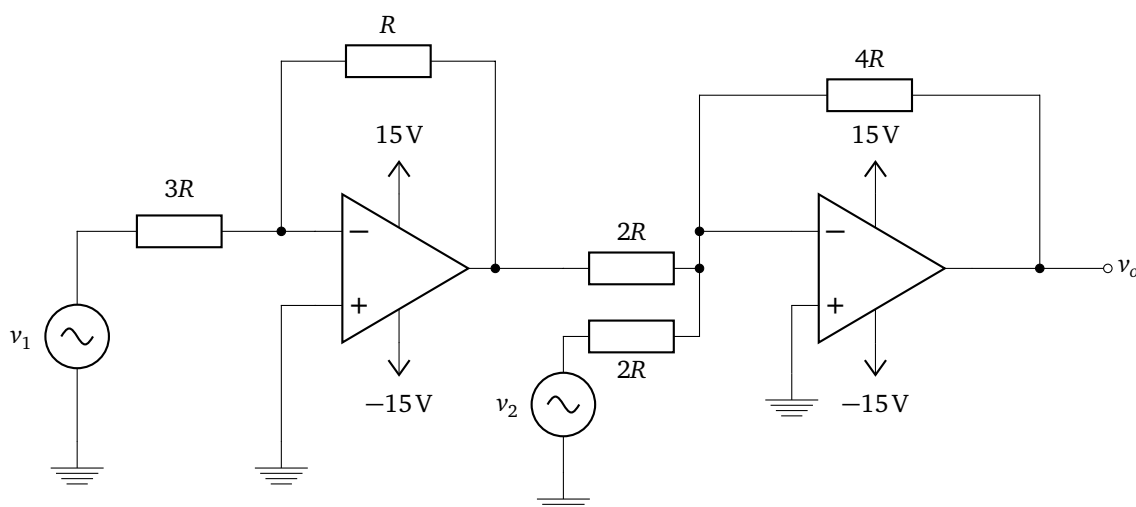
Antwoord:

$$v_o = \frac{2}{3}v_1 - 2v_2 \quad [1p] = -2V \quad [2p]$$

- c. [5 punten] Geef aan welke weerstand(en) gewijzigd moet(en) worden om een versterking te krijgen van $v_o = 3v_1 - 3v_2$.

Antwoord:

- De weerstand R (terugkoppeling opamp 1) moet als eerste gewijzigd worden [1p]. Deze moet een waarde van $3R$ krijgen [1p]. Hiermee wordt $v_{o1} = -v_1$ [1p].
- De weerstand $4R$ (terugkoppeling opamp 2) moet nu ook gewijzigd worden [1p]. Deze moet een waarde van $6R$ krijgen [1p].

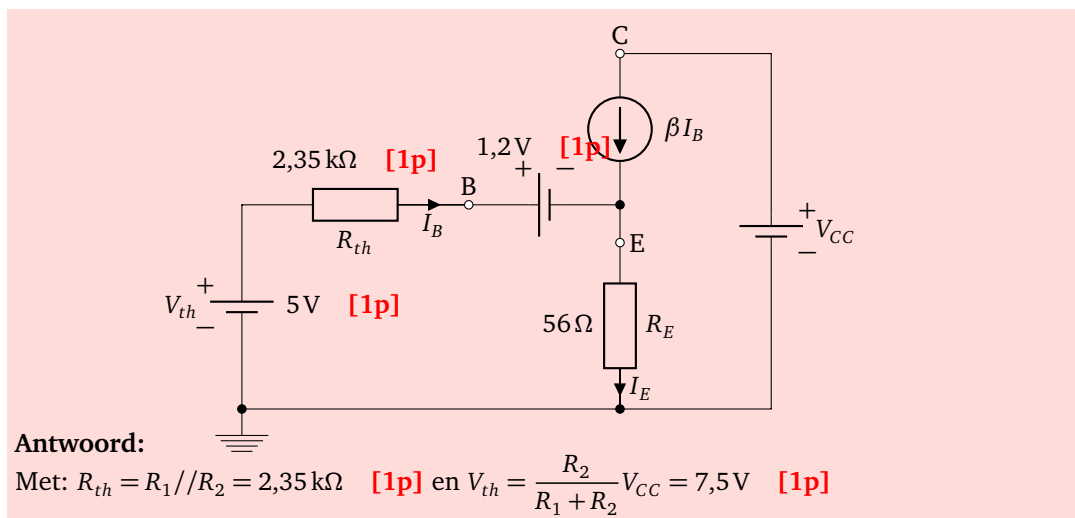

Schakeling 2: Schakeling bij vraag 2

3. (35 punten)

Gegeven de emittervolger van schakeling 3. De TIP122 transistor is een Darlington en heeft een V_{BE} spanning van 1,2 V en een β van 2500.

- a. [5 punten] Teken het groot-sigitaal vervangingsschema van deze schakeling. Laat duidelijk zien hoe je aan de gevonden waarden komt.

- b. [10 punten] Bereken I_B , V_E , V_B en r_π .

Antwoord:

$$-V_{th} + R_{th}I_B + 1,2 + (\beta + 1)I_BR_E = 0 \quad [2p]$$

$$I_B = \frac{V_{th} - 1,2}{R_{th} + (\beta + 1)R_E} = 44,2 \mu\text{A} \quad [1+1p]$$

$$I_E = (\beta + 1)I_B = 111 \text{ mA} \quad [1p]$$

$$V_E = I_ER_E = 6,2 \text{ V} \quad [1p]$$

$$V_B = V_E + 1,2 = 7,4 \text{ V} \quad [2p]$$

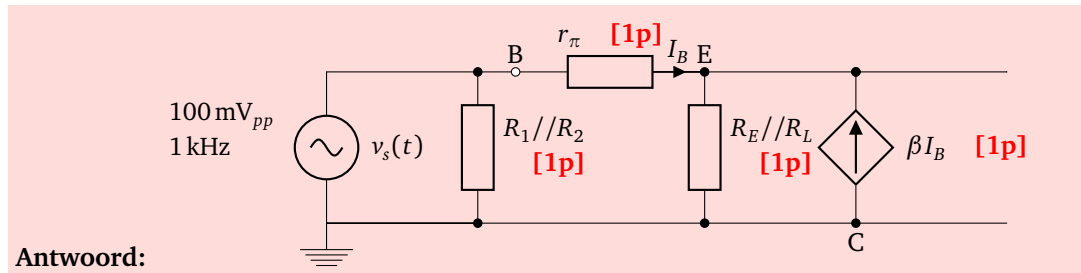
$$r_\pi = \frac{1}{40I_B} = 566 \Omega \quad [2p]$$

- c. [4 punten] In welk werkgebied staat deze transistor ingesteld? Leg uit waarom.

Antwoord: De transistor staat in het actieve werkgebied ingesteld [1p], omdat:

- Zowel I_B als $I_C(I_E)$ groter dan 0 zijn, er loopt dus een stroom door de transistor [1p]
- De spanning $V_{CE} = V_C - V_E = 15 - 6,2 = 8,8 \text{ V}$ [1p]. Dit is groter dan 0,2 V [1p]

- d. [4 punten] Teken het klein-sigitaal vervangingsschema van deze transistor

- e. [12 punten] Bereken m.b.v. dit klein-sigitaal vervangingsschema een formule voor de **belaste** wisselspanningsversterking $A = \frac{v_{out}}{v_s}$.

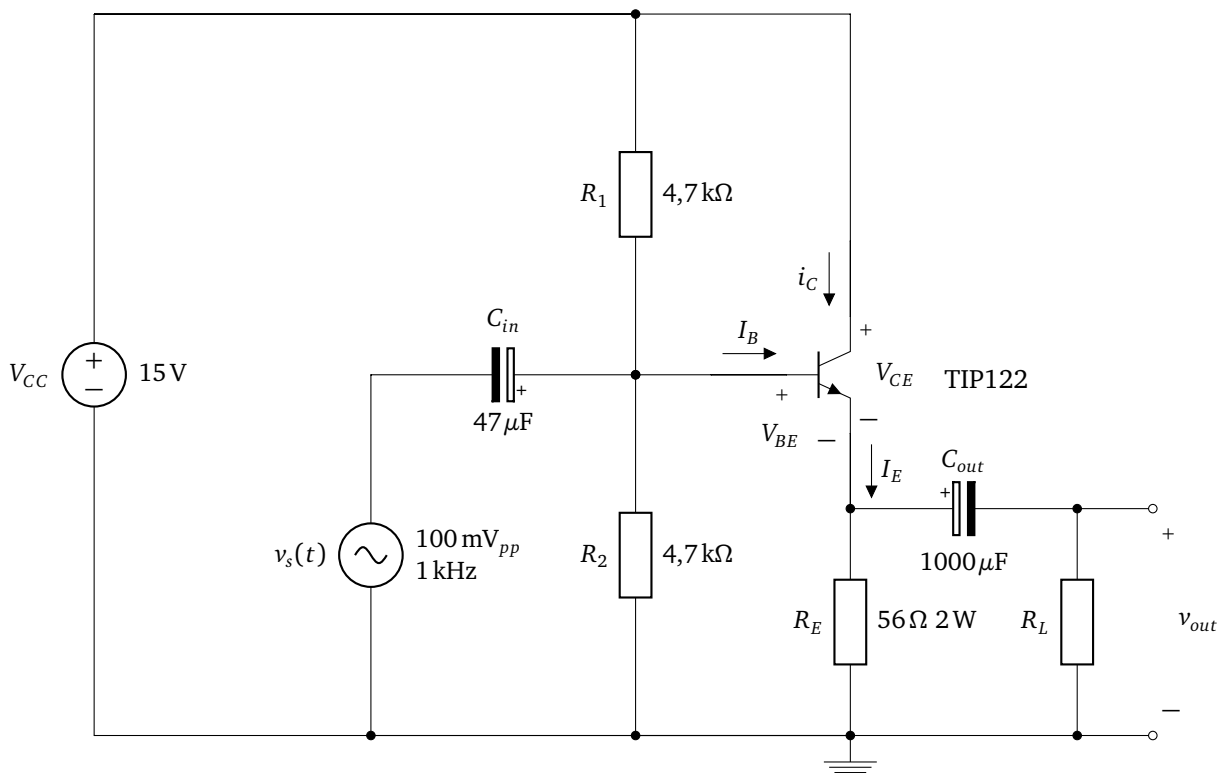
Antwoord: KCL op uitgang/Emitter:

$$I_B + \frac{0 - V_{out}}{R_E // R_L} + \beta I_B = 0 \quad [3p] \Rightarrow V_{out} = (\beta + 1) I_B (R_E // R_L) \quad [1p]$$

KVL op ingang:

$$-V_s + V_{r_\pi} + V_{out} = 0 \quad [3p] \Rightarrow V_s = V_{out} + I_B r_\pi \quad [1p]$$

$$A = \frac{V_{out}}{V_s} \quad [1p] = \frac{(\beta + 1) I_B (R_E // R_L)}{(\beta + 1) I_B (R_E // R_L) + I_B r_\pi} \quad [1p] = \frac{(\beta + 1) (R_E // R_L)}{(\beta + 1) (R_E // R_L) + r_\pi} \quad [2p]$$

Schakeling 3: Emittervolger

Einde van deze proeftoets.

Vraag:	1	2	3	Totaal
Punten:	40	25	35	100